Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vier aristotet. Vorlesungen - Cod. Ettenheim-Münster 195

Fioravanti, Ioannes Baptista

[S.l.], 1630

Proemia

urn:nbn:de:bsz:31-116355

Visual Library

IN LIBROS METAPHYSICÆ ARISTOTELIS PROEMIVM.

Multa quæ ad Metaphysicam spectant explicata st tum in Logica tum pro occasi=one etiam in Physica, pauca quæ desiderari videntur breviter hic expediemus, quæstiones proœmiales de obiecto, nobilitate et præstantia huius scientiæ videri possunt apud recentiores, præsertim apud Suarium initio suæ Metaphysicæ.

Circa obiectum varia st opiniones quæ ex dictionibus obiecti tum formalis tum materialis alibi explicatis facile possunt impugnari, probabilior et communior sententia est Metaphysicæ obiectum adæ=quatum esse Ens ut ens, accipiendo entis simpliciter et absolute prolati intelligendo Ens reale et per se, [illegible] tum Ens rationis cui non convenit esse ens nisi cum addito, tum ens per accidens quod est potius plura entia simul aggregata quam Ens, ideo non potest habere unicam definitionem atque unam proprietatem et consequenter de illo non potest esse scientia. Probatur solum ex textu 4 met: tt: 1 ubi ait esse quandam scientiam quæ speculatur ens quatenus ens et quæ huic insunt secundum se, quæ hæc scientia non potest esse alia quam Metaphysica, quæ alia scientia [illegible] ab hoc sortiuntur obiecta, ut alibi probavimus. Ergo 2do idem Aristoteles tt: 5 docet esse quasdam passiones entis in quantum ens de quibus est Philosophi speculari, hoc est Metaphysici, ita enim per excellentiam appellatur et 6 Metaph: tt: 1 diserte ait Metaphysicam versari circa ens in quantum ens. Probatur 3tio ratione, quia ut patet legenti libros Metaphysicos, omnia quæ ab hac scientia considerantur ad ens ut ens vel tanquam passiones vel tanquam species vel tanquam principia in quo consistit ratio obiecti adæquati.

Advertendum est obiectum Metaphysicæ assignari ens ut ens ut explicet propria ratio formalis et scibilitas quæ ad alias scientias non pertinet, nam licet aliæ scientiæ considerent entia realia non tamen sub ratione formali entis, quia physica considerat substantiam eandem quæ ens est [illegible] sed ut naturalis est, Mathematica quantitatem sed ut est commensurabilis, unde dicunt aliæ scientiæ abscindere sibi partem entis, sola Metaphysica considerat ens ut ens in tota sua latitudine quatenus etiam comprehendit Deum et intelligentias, non tamen per hoc significatur quod Meta=physica considerat eadem abstractam et universalissimam rationem entis descendendo ad eius species [illegible] descendit [illegible], sed eas semper considerat quatenus entia et est sub abstractione metaphysica [illegible]=dendo tum a materia signata tum a sensibili et intelligibili.

Dices: Aristoteles 6 metaph: tt: 3 docet quod nisi darentur substantiæ abstractæ Physica esset prima Philosophia, ergo obiectum adæquatum metaphysicæ st substantiæ abstractæ, quia illud est obiectum scientiæ quo sub=lato et ipsa tollitur, sed sublatis substantiis abstractis tolleretur Metaphysica, hoc est prima Philosophia quæ de facto datur.

R. Aristoteles ibi docet quod sublatis substantiis abstractis per accidens tolleretur Meta=physica, scilicet respectu nostri, nam si nullam cognosceremus substantiam realiter abstractam a materia vel non haberemus fundamentum abstrahendi a materia rationem communem entis vel si abstraheremus esset ratio illa

adeo confuse cognita ut non sufficeret ad constituendam scientiam particularem qualis est Meta=
physica, ac proinde Physica tunc esset prima Philosophia, sicut substantia materialis tunc esset
primum Ens.

Ex dictis colligitur cur Metaphysica appelletur aliquando ab Aristotele Theologia, quia con=
siderat Deum, interdum vero Sapientia quae 6. Ethicorum cap: 7 definitur esse scientia rerum
praestantissimarum, quia Metaphysica considerat Deum et intelligentias abstractas quae sunt entia
praestantissima.

QVAESTIO I
De passionibus et modis Entis.
ARTICVLVS I
Quid sit Vnum, Verum, Bonum?

Tria haec assignantur communiter tanquam passiones Entis, nam reliqua duo praedicata transcendenta=
lia res et aliquid sunt potius synonima cum Ente nec significant aliquid quod nostro saltem mo=
do intelligendi superaddat ad Ens, sed potius significat ipsam essentiam et quidditatem maxime intrin=
secam Entis. Quod spectat ad vnum et vnitatem multa diximus in Logica disputatione de vnitatibus,
breviter vnum definitur id quod est indivisum in se et divisum a quolibet alio, dicitur indivisum
in se non quod nullam omnino debeat habere in se divisionem, nam unusquisque homo habet in se divisionem
corporis et animae, sed quia in ea ratione in qua est vnum nullam debet habere divisionem, ut Petrus
qui est unusquisque homo in ratione hominis non est divisus quia in Petro non sunt plures homines, negari tamen non potest quod illa quae sunt
minus composita sunt magis vna quia sunt magis indivisa, et ideo S. Thomas docet Deum esse maxime
vnum, quia nullam habet compositionem et divisionem in se ipso, divisum a quolibet alio inducitur esse=
ab vnitate positive, sive etiam negative, haec autem divisio a quolibet alio est negatio quod idem est et divi=
sum ab alio atque non est aliud, sequitur tamen huiusmodi divisio a quolibet alio ad ipsam indivisi=
onem in se, ex eo enim quod Petrus verbi gratia est indivisus in se et non habet in se Paulum sequitur quod Petrus non est
Paulus seu quod idem est sit divisus a Paulo.

Ex dictis colligitur primo vnum dicere ens in recto et in obliquo solum negare divisionis,
quia hoc ipso quod intelligitur ens cum negatione divisionis intelligitur vnum etiam quocunque alio posito.
Confirmatur: quia si ens vnum adderet quid positivum supra Ens vel illud esset vnum vel non, si primum
sicut illud esset vnum sine negatione ita poterat esse ens cui illud superadderetur, si secundum daretur
processus in infinitum, similiter vnitas in abstracto dicit in recto entitatem et in obliquo
negationem divisionis, ut patet ex in Logica de vnitatibus quia vnitas in recto significat etc. Vide etc.

Colligitur secundo quomodo vnum et multa opponantur, et multitudo quidem considerari potest se=
cundum quod ipsa etiam est vna, nam etiam in multitudine est aliqua negatio divisionis v. g.
in binario est negatio divisionis in ratione binarii, atque ita accepta multitudo non opponitur vni la=
tissime accepto, sed etiam multitudo est vna secundum quid sive per aggregationem et solum distin=
guitur ab vno simpliciter, unde Ens latissime acceptum dividitur in vnum et multa, quia multi=
tudo etiam participat rationem entis latissimam, si vero accipiatur multitudo pro pluralita=
te illi opponitur vnum quasi privative, nam multitudo in ea ratione in qua est multitudo

excludit eam